

Nr 692

Av fröken Stenberg m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 50, angående ökad utbildning av socionomer och gymnastiklärare m. m.

(Lika lydande med motion nr 854 i Andra kammaren)

Stockholm den 13 april 1966

Gunvor Stenberg (h) Bertil Strandberg (h) Mary Hultell (h)

Nr 693

Av fröken Stenberg m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 50, angående ökad utbildning av socionomer och gymnastiklärare m. m.

(Lika lydande med motion nr 853 i Andra kammaren)

Utbildningskapaciteten beträffande gymnastiklärare borde enligt direktiven för gymnastik- och idrottsläroverutredningen ökas genom upprättande av en ny utbildningsanstalt. Planeringen för en sådan förutsattes ske med utgångspunkt från en beräknad intagning av ca 125—150 elever per år. Vidare angavs att ifrågavarande utbildningsanstalt skulle lokaliseras till en ort i Mellansverige, varvid främst Örebro borde uppmärksammas.

I fråga om behovet av en utökad gymnastikläroverutbildning torde inga delade meningar råda. Genom den omfattande utbyggnaden av skolväsendet har bristen på utbildade gymnastiklärare för varje år blivit alltmera kännbar. Denna brist kan endast till vissa delar komma att täckas genom de intagningsökningar som under de senaste åren vidtagits vid gymnastiska institutet. I det läget anser vi det befogat att ytterligare utöka utbildningskapaciteten genom att inrätta en ny utbildningsanstalt för gymnastiklärare.

I det sistnämnda avseendet liksom i fråga om utbildningens lokalisering har utredningen följt direktiven och, efter det att dess uppdrag sålunda fullgjorts, föreligger nu en proposition (nr 50) i ärendet. Därvid vidhålls att den föreslagna utbildningen bör förläggas till Örebro.

Några tungt vägande skäl för valet av förläggningsort frambärs inte i direktiven till nämnda utredning. Såsom dessa var utformade fanns det heller ingen anledning för utredningen att i sitt arbete ta hänsyn till faktiskt föreliggande skillnader mellan olika orter i fråga om förutsättningar för undervisningens bedrivande.

En jämförelse mellan alternativa förläggningsorter hade varit särskilt lämplig, eftersom uppenbara nackdelar är förenade med förläggningsorten Örebro. För det första kräver utbildningen tillgång till en forskningsorganisation på platsen avseende ämnesområden som t. ex anatomi, fysiologi och hygien. I samband med remissbehandlingen av hithörande ärende har bl. a. universitetskanslersämbetet funnit, att behovet av samarbete mellan gymnastiklärarhögskola och universitetsinstitutioner i nämnda ämnen inte kan tillgodoses i Örebro.

Även om man genom olika anordningar skulle kunna åstadkomma en viss utsträckning forskningsanknuten undervisning vid den föreslagna högskolan vill vi bestämt avråda från en sådan lösning. Frånvaron av ändamålsenliga forskningsinstitutioner och anlitaandet av tillfälliga lärarkrafter skulle ofrånkomligt frammana bilden av ett visst provisorium. Alla åtgärder i syfte att mildra dessa effekter skulle vidare innebära en ökad splittring av våra forskningsresurser i en tid då samordning därav framstår som mer påkallad än någonsin.

En förläggning till Örebro skulle även medföra att landets existerande högskolor av denna typ båda skulle vara placerade i Mellansverige, vilket ur geografisk synpunkt enligt vår mening ej kan anses lämpligt. Vill man sprida denna utbildningsform bör den nya högskolan placeras i Umeå eller Lund. Möjligen kan även Göteborg komma i fråga. Då det på dessa orter även finns tillgång till forskningsinstitutioner inom aktuella ämnesområden, anser vi sakligt motiverade skäl tala för något av ifrågakvarande lokaliseringalternativ.

En jämförelse mellan orterna utkristalliserar inte omedelbart några påtagliga skillnader i väsentliga avseenden. Vi har emellertid trots detta ansett oss böra föreslå Umeå som förläggningsort. Vi har därvid tagit hänsyn till de fördelar, som en relativt ung forskningsorganisation kan tänkas medföra i fråga om den utbildning som här avses. Den relativt sett formbara forskarprofil, som ett universitet under uppbyggnad av naturliga skäl uppvisar, ger utrymme för en viss frihet i fråga om olika verksamhetsgrenars uppläggning och inriktning. Beträffande gymnastiklärarutbildningen må här även nämnas lärarutbildningssakkunnigas förslag om att i lärartjänst förena läroämne med övningsämnet gymnastik. Utan att i övrigt ta ställ-

ning till detta spörsmål, vill vi framhålla att sådan utbildning lämpligen kan försiggå i Umeå, eftersom där för närvarande pågår målinriktad ämneslärarutbildning.

Några nämnvärda nackdelar förenade med Umeå som förläggningsort för gymnastiklärarutbildning har vi inte funnit. Däremot kan t. ex. framhållas, att Umeå innehar en ostridig rangplats bland landets idrottscentra och en mycket stark position inom den norrländska idrotten. Betydelsen härav bör inte överskattas när det gäller att ta ställning till lokaliseringen av en ny gymnastik- och idrottshögskola, men det är i alla fall en faktor som ytterligare stärker motiven för att förlägga högskolan till landets nordligaste universitetsstad. De speciella möjligheter som här står till buds på vinteridrottens område må i detta sammanhang inte förglömmas.

För vår del vill vi mot bakgrunden av det sagda förorda att den av Kungl. Maj:t föreslagna gymnastiklärarutbildningen förläggas till Umeå.

Under åberopande av det anförda hemställes,

att riksdagen

1. med avslag på Kungl. Maj:ts förslag angående placeringen av ny gymnastik- och idrottshögskola måtte besluta att gymnastiklärarutbildning skall förläggas till Umeå,

2. i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa att Kungl. Maj:t i samråd med berörda myndigheter snarast måtte utarbeta en tidsplan för utbildningens utbyggnad.

Stockholm den 13 april 1966

Gunvor Stenberg (h)

H. Bertil Lidgard (h) Nils-Eric Gustafsson (cp) Per Jacobsson (fp)

Nr 694

Av herrar Wirtén och Nyman, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 50, angående ökad utbildning av socionomer och gymnastiklärare m. m.

(Lika lydande med motion nr 852 i Andra kammaren)

Stockholm den 13 april 1966

Rolf Wirtén (fp)

Sven Nyman (fp)
